

OSJETI Harmoniju

plavi ciklus

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

IN MEMORIAM maestro Paule Dešpalj

PETAK 16.12.2022.

KONCERTNA DVORANA LISINSKI / 19:30

PAVLE ZAJCEV dirigent
MATKO SMOLČIĆ fagot

Paule Dešpalj / Wolfgang Amadeus Mozart / Antonín Dvořák

PETAK, 16.12.2022.

In memoriam Pavle Dešpalj

PAVLE ZAJCEV dirigent

MATKO SMOLČIĆ fagot

PAVLE DEŠPALJ

Romantične varijacije na Krežminu temu 12'

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert za fagot i orkestar u B-duru, KV 191 19'

Allegro

Andante ma adagio

Rondo: Tempo di menuetto

ANTONÍN DVOŘÁK

7. simfonija u d-molu, op. 70 34'

Allegro maestoso

Poco adagio

Scherzo: Vivace

Finale: Allegro

PAVLE DEŠPALJ

Pavle Dešpalj (18.06.1934. – 16.12.2021.) počasni šef dirigent Zagrebačke filharmonije, jedini je doživotno nosio ovu titulu. Zavrijedio ju je svojim ustrajnim radom i suradnjom s kućom u kojoj je tijekom 45 godina (od 1973.) bio na pozicijama od redovnog dirigenta (1978. – 1980.) potom idućih pet godina na funkciji šefa dirigenta, a nakon toga do kraja svoje karijere stalnog i počasnog dirigenta Orkestra.

Teško bi bilo prisjetiti se svih velikih programa koje je maestro Dešpalj iznio pred zagrebačku i svjetsku publiku tijekom četiri i pol desetljeća, jednako kao što bi bilo teško navesti koje je sve ugledne soliste ugostio na svojim koncertima. Osim u Zagrebu i Hrvatskoj, maestro Dešpalj je s Orkestrom obišao "pola svijeta" od Europe do Amerike i Azije.

Prvo gostovanje odvelo ga je u rodni Zadar već 1974. Potom su ubrzo uslijedile turneje, najprije u susjednim zemljama, a uskoro i puno dalje. Samo u Sjedinjenim Američkim Državama u dva navrata, 1981. i 1986. godine dirigirao je po 18 koncerata na turnejama od sjevera do juga SAD-a, 1982. dirigirao je Filharmonijom na turneji u 10 njemačkih gradova, pet koncerata 1990. u Kini i Hong Kongu, te 1992. isto toliko u Japanu i Koreji. Filharmoničarima je maestro Dešpalj bio ne samo dirigent, već dio orkestra, blizak i srdačan sa svakim glazbenikom. Svoje golemo znanje i iskustvo prenosio je na kolege mudročiu učitelja, ali često, gotovo redovito, uz nepresušni, peckavi humor. U vremenima kada Filharmonija nije imala šefa dirigenta, maestro Dešpalj je zvan i dolazio u pomoć u svakoj prilici – na audicijama za nove članove, pripremama koncerata za velika, međunarodna glazbena natjecanja (*Matačić, Janigro, EPTA*), programima za djecu i mlade

s Glazbenom mladeži, te u mnogobrojnim drugim prigodama tijekom tog dugog niza godina u kojima je orkestru bio i dirigent i otac i učitelj. Kao skladatelj je često po potrebi radio orkestralne aranžmane za pojedine prigode, ali i prilagodbe skladbi drugih hrvatskih skladatelja kako bi se mogle izvoditi s ograničenom veličinom orkestra na gostovanjima u inozemstvu (B. Bersa, B. Papandopulo i dr.). Skladbu s večerašnjeg programa – *Romantične varijacije na Krežminu temu*, maestro Dešpalj je skladao po narudžbi Zagrebačke filharmonije i Grada Đakova 2017. godine u povodu *XV. Strossmayerovih dana* i 15. sudjelovanja Filharmonije na toj manifestaciji. Osobno je ravnao praizvedbom u đakovačkoj katedrali. Te iste, 2017. godine maestro Dešpalj je posljednji puta ravnao Filharmonijom pred zagrebačkom publikom, imajući Ivu Pogorelića za solista. Od brojnih zajedničkih nosača zvuka, posljednji, snimljen opet 2017. godine nosi naslov *Nezaboravljeni (hrvatski) skladatelji* uvijek će Filharmoničare podsjećati na njihovog nezaboravnog dirigenta i prijatelja, maestra Pavla Dešpalja. (Z.B.K.)

PAVLE ZAJCEV dirigent

Pavle Zajcev (Zagreb, 1976.) diplomirao je 1998. violončelo na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi Valtera Dešpalja, a usavršavao se na poslijediplomskom studiju Muzičke akademije u Baselu u klasi Ivana Monighettija.

Kao solist nastupao je uz Zagrebačku filharmoniju, Zagrebačke soliste, Simfonijski orkestar HRT-a, Hrvatski komorni orkestar, Varaždinski komorni orkestar i Dubrovački simfonijski orkestar.

Bio je finalist 2. međunarodnog violončelističkog natjecanja *Antonio Janigro* 2000. u Zagrebu. Iduće godine uz Zagrebačke soliste praisveo je Koncert za violončelo i gudače Pavla Dešpalja, a potom ga je snimio sa Simfonijskim orkestrom HRT-a pod Dešpaljevim ravnanjem, za što je nagrađen *Porinom* za najbolju izvedbu.

Kao komorni glazbenik nastupao je u raznim sastavima, a 1997. osniva Zagrebački klavirski trio s pijanisticom Srebrenkom Poljak i violinisticom Vlatkom Peljhan. S Triom pobjeđuje na Tribini *Darko Lukić* 1998. te osvaja drugu nagradu Međunarodnog natjecanja komornih sastava *C. Hennen* u Nizozemskoj. U rujnu 2000. Trio osvaja prvu nagradu na prvom međunarodnom natjecanju iz komorne glazbe TICC u norveškom gradu Trondheimu. Trio je održao koncerte u Hrvatskoj, Njemačkoj, Nizozemskoj, Austriji, Sloveniji, Srbiji, Izraelu i Norveškoj. Od 2010. do 2014. pod imenom Zagreb trio djeluje u sastavu Martin Draušnik, violina, Danijel Detoni, klavir i Pavle Zajcev, violončelo, s kojim nastupa na festivalima u Trstu, Osoru, Dubrovniku, Torontu, Otawi, Montrealu i Varšavi te u sklopu seminara komorne glazbe u njemačkom gradu Weikersheimu.

Kao komorni glazbenik sudjelovao je na mnogim festivalima te surađivao s umjetnicima kao što su Julian Rachlin, Mischa Maisky, Torleif Thedeen, Lawrence Power, Gordan Nikolić, Đuro Živković, Edin Karamazov, Pavao Mašić, Dmitrij Sinkovsky, Krešimir Stražanac, Krešimir Špicer i dr.

Od 2010. djeluje kao stani suradnik ansambla *Antiphonus* pod vodstvom Tomislava Fačinija.

Od 2002. do 2010. bio je solo-violončelist u Simfonijskom orkestru HRT-a. Od 2005. radi kao docent, a od 2013. kao izvanredni profesor za komornu glazbu na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Prvi dirigentski nastup ostvario je 2011. sa Gudačkim orkestrom Hrvatske glazbene mladeži u Grožnjanu, čiji je dirigent i umjetnički ravnatelj bio od 2011. do 2014. godine. U tom razdoblju u više navrata dirigira Samoborskim gudačima, gudačima Simfonijskog orkestra HRT-a i Dubrovačkim simfonijskim orkestrom kojem je i danas redoviti gostujući dirigent. Godine 2017. upisao je studij dirigiranja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi Mladena Tarbuka i Tomislava Fačinija u sklopu kojeg je dirigirao nekoliko opernih produkcija (Mozart: *Così fan tutte*, Mahler: *Dječakov čarobni rog*, Puccini: *Sestra Angelica*). U sklopu zbornog festivala *Cro Patria* 2018. u Splitu dirigira ansamblom *Antiphonus*, a u prosincu 2019. ostvario je prvu suradnju s ansamblom HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci, dirigirajući novom produkcijom baleta *Orašar* P. I. Čajkovskog u režiji Maura de Candie. Na dan obilježavanja 250. godišnjice rođenja L. van Beethovena dirigirao je u ciklusu *Kanconijer* Simfonijskim orkestrom HRT-a. Prvi nastup sa Zagrebačkom filharmonijom ostvario je dirigirajući koncertom studenata Muzičke akademije u Zagrebu u lipnju 2021. godine, nakon kojeg je u više navrata imao priliku dirigirati koncertima u Plavom i Crvenom ciklusu, te na gostovanju Zagrebačke filharmonije u Đakovačkoj katedrali u listopadu 2022. godine.

MATKO SMOLČIĆ fagot

Matko Smolčić (Osijek, 1995.) fagot je počeo svirati u dobi od jedanaest godina, a prve satove pohađao je u klasi prof. Mykhayla Kraynyka u Glazbenoj školi Franje Kuhača u Osijeku. Godine 2019. diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Žarka Perišića. Od 2017. do 2018. godine studirao je i na Sveučilištu za glazbu u Beču u klasi prof. Richarda Gallera. Tijekom godina obrazovanja, dodatne glazbene impulse dobivao je i na majstorskim tečajevima s poznatim fagotistima poput Sergia Azzolinija i Bencea Bogányija, kao i od drugih umjetnika, uključujući baroknu violinisticu Catherine Mackintosh i oboista Guya Porata.

Godine 2008. na hrvatskom nacionalnom natjecanju postao je apsolutni pobjednik u disciplini fagot, što je ujedno bilo i njegovo prvo priznanje na nacionalnoj razini. U sljedećim godinama sudjelovao je na brojnim nacionalnim i međunarodnim natjecanjima u Sloveniji i Srbiji, kao solist i komorni glazbenik, gdje je osvajao prve i druge nagrade te još dvije nagrade s maksimalnim bodovnim rezultatima. U 2017. godini osvojio je prvu

nagradu na Međunarodnom natjecanju puhača u Varaždinu. Međunarodni žiri *International Classical Music Awards*, sastavljen od glazbenika i urednika medijskih kuća specijaliziranih za kulturu i glazbenih časopisa iz 17 europskih država, proglasio ga je 2019. najboljim mladim umjetnikom godine.

Tijekom studija postaje član Hrvatskog baroknog ansambla te *Kalamos Reed Quinteta* - prvog ansambla takve vrste u jugoistočnoj Europi s kojim danas, osim na domaćoj, nastupa i na europskoj glazbenoj sceni. Tijekom obrazovanja, od 2016. godine, počinje aktivno djelovati kao komorni i orkestralni glazbenik i u Švicarskoj, Lihtenštajnu i Austriji, gdje je do 2018. godine bio član švicarskog ansambla *Esperanza*, do danas je aktivni član u Simfonijskom orkestru Lihtenštajna na poziciji solo-fagotista, a u sljedećim godinama nastupio je i sa Simfonijskim orkestrom *Webern* iz Beča. Godine 2017. postaje stipendist Zagrebačke filharmonije, a iduće godine i stalni član na poziciji vođe dionice fagota. U sklopu višegodišnjeg orkestralnog iskustva svirao je pod palicom brojnih renomiranih dirigentata poput Richarda Tognettija, Ennia Morriconea, Dmitrija Kitajenka, Philippea Herreweghea i Lawrencea Fostera.

Redovno nastupajući kao solist, komorni i orkestralni glazbenik, do danas izvodi repertoar koji se proteže od baroka do suvremene glazbe, pa je tako kroz godine počeo redovito surađivati i s *Cantus Ansamblom*. Kao solist i komorni glazbenik nastupao je na brojnim festivalima diljem Hrvatske, poput Dubrovačkih ljetnih igara, Varaždinskih baroknih večeri i Večeri u sv. Donatu, ali i diljem Europe - *Wien Modern*, švicarski festival *Next Generation*, Festival Maribor, *Festival d'Autan* i *Vaduz Classic*. Godine 2019. bio je rezidencijalni umjetnik na međunarodnom festivalu *Olive Classic*. Kao solist na fagotu nastupao je i u pratnji domaćih i inozemnih ansambala, poput *Luzerner Sinfonieorchester*, švicarskog ansambla *Esperanza*, Hrvatskog baroknog ansambla i Zagrebačkih solista. Od 2020. godine djeluje i kao asistent na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

PAVLE DEŠPALJ

Romantične varijacije na Krežminu temu

Prošle godine preminuli počasni šef-dirigent Zagrebačke filharmonije, akademik **Pavle Dešpalj** (Blato na Korčuli, 1934. - Zagreb, 2021.), skladao je godine 1957. svoje *Varijacije za orkestar*, kao treće od ukupno četiri ostvarenja nastala u skladateljskoj klupi profesora i glazbenog autoriteta Stjepana Šuleka na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. *Varijacijama* su prethodile *Passacaglia i fuga za klavir i gudače* (1956.) te *Tri koralne predigre na Bachov koral za komorni orkestar* (1957.), a niz je zatvorio Dešpaljev diplomski rad, *Koncert za violinu i orkestar* (1959.), praižveden već 1960. godine.

Sve okolnosti tih kasnih 1950.-ih išle su u prilog pretpostavci prema kojoj hrvatska glazba Dešpaljevom pojavom dobiva zanimljivu autorsku osobnost, izražene invencije te odličnoga poznavanja kompozitorskog zanata i orkestracije. No, dirigentske se aktivnosti u narednim desetljećima umnožavaju, a skladateljska ih aktivnost nikako ne prati. Iste 1961. Dešpalj još zamišlja, doduše, *Koncert za alt saksofon i gudače*, koji zaključuje 1963. godine, ali odmah nakon toga započinje dugotrajnu autorsku stanku, koja traje sve do *Dva guslačka hira* za violinu solo iz 1999. i *Koncerta za violončelo i gudače* iz 2000. godine. Količinom skroman, ali autorskim dosezima obećavajući Dešpaljev opus poprima tada stanovitu dozu zagonetnosti, a glazbenim kuloarima počinju se provlačiti pitanja o razlozima njegove šutnje.

Sam Dešpalj odredio je svoj skladateljski stil sljedećim riječima: "Moje su skladbe negdje između neoklasike i neoromantizma, između pariške *Šestorke*, Šostakoviča i Prokofjeva, s povremenim izletima u blizinu Bartóka i Stravinskoga, no ne dalje od toga". Modernističke struje upravo su 1950.-ih na 1960.-te počele sve snažnije "propuhivati" hrvatskim glazbenim prostorom, a Dešpalj je, čini

se, autorski utihnuo jer njega to "dalje", kako je sam rekao, nije privlačilo. Možda bi se, doduše, moglo reći da bi intenzivniji skladateljski rad ustegnuo mnoge plodove Dešpaljeve dirigentske djelatnosti; pa ipak, do danas ostaje prisutna određena doza žaljenja što se taj raskošni glazbenički talent nije snažnije i redovitije zabilježio u autorsku kajdanku hrvatske glazbe prošloga stoljeća.

Romantične varijacije na Krežminu temu nastale su 2017. godine na narudžbu Zagrebačke filharmonije, a na poticaj odbora za organizaciju 15. Strossmayerovih dana u Đakovu, kulturne manifestacije posvećene liku i djelu đakovačkog biskupa i mecene Josipa Jurja Strossmayera. Pod Strossmayerovim je pokroviteljstvom stasao i "novi Paganini", kako ga je opisivao europski tisak njegova doba, Franjo Krežma (Osijek, 1862. - Frankfurt na Majni, 1881.). Prerano preminuli violinistički virtuoz i skladatelj, violinu je počeo učiti u četvrtoj godini kod Gjure Eisenhutha na školi Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu; u osmoj je prvi put javno nastupio, a u devetoj počeo pisati vlastite kompozicije. Zajedno sa sestrom Ankom, nadarenom pijanisticom, godine 1871. otišao je u Beč, gdje su 1875. s uspjehom završili studij na tamošnjem Konzervatoriju. Od tada pratimo njihove međunarodne turneje, koje ih vode diljem Europe. Godine 1879. Krežma postaje koncertni majstor u orkestru Benjamina Bilsea u Berlinu; kolega za pultom bio mu je belgijski guslački virtuoz i skladatelj Eugène Ysaÿe. Na turneji Bilseova orkestra po Njemačkoj Krežma je obolio te u Frankfurtu preminuo. Bio je autor prilično opsežnog opusa, koji se danas pokušava rekonstruirati iz više izvora od Osijeka, preko Zagreba do Rijeke.

Krežma je Strossmayeru posvetio jednu od svojih prvih skladbi iz 1874. godine, romancu *Noć na Savi* za violinu i klavir. Dešpalj je, potom, izdvojio temu i na nju napravio deset varijacija. "Prve četiri su u brzom tempu i čine jednu cjelinu. Počinju maršem, a završavaju tarantelom. Sljedeće tri varijacije djeluju

kao polagani stavak. Započinju temom u molu poput uzburkane barkarole, a završavaju slobodnim kanonom teme u duru, koji djeluje kao preobraženje. Zadnje tri varijacije započinju scherzom, a završavaju temom u novom, pompoznom ruhu", bilježi Dešpalj. Vješto orkestrirane varijacije s prepoznatljivom temom (*Andante*) praizvedene su u Đakovačkoj katedrali 15. svibnja 2017. godine, u izvedbi Zagrebačke filharmonije pod vodstvom autora. Izvedba je ponovljena 1. prosinca iste godine u okviru ciklusa Zagrebačke filharmonije u dvorani *Lisinski*, a 25. lipnja 2018. i na festivalu *Zagreb Classic* kada je orkestrom dirigirao Ivo Lipanović.

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert za fagot u B-duru, KV 191

Status prvorazrednog skladatelja koncertantne glazbe **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756. - 1791.) potvrdio je prije svega svojim klavirskim koncertima, koji su ga predstavljali u dvostrukoj ulozi autora i pijanista. Kad je riječ o puhačima, Mozart je koncertantna djela pisao za klarinet (znameniti kasni koncert KV 622), flautu, obou, rog te fagot, a stručnjaci se danas slažu kako je u tim djelima, iako rasutim diljem njegova opusa, pokazao dubinsko poznavanje karaktera i značajki odabranih glazbala. Prijateljstva su u njihovu nastanku također odigrala stanovitu ulogu, tako da su Joseph Leutgeb i Anton Stadler svakako utjecali na konačni izgled koncerata za rog te klarinet, dok je Giuseppe Ferlendis utjecao na onaj za obou.

Dugo se, pak, vjerovalo da je večerašnji, najraniji koncert za puhače u Mozartovu opusu skladan za baruna, glazbenika-amatera, Thaddäusa von Dürnitz (1756. - 1807.). (Zanimljiv je podatak kako je Dürnitz u svojoj biblioteci posjedovao čak

sedamdeset i četiri Mozartova ostvarenja.) Danas se, međutim, uzima u obzir činjenica da je Mozart sreo Dürnitza u Münchenu tek prosinca 1774. godine, dok je *Koncert za fagot u B-duru*, KV 191 zaključen ranije, 4. lipnja iste godine. Moguće je onda pretpostaviti da je djelo skladano za nekog među fagotistima na dvoru u Salzburgu, Melchiora Sandmayra ili Johanna Heinricha Schulza. Možda su ga izvodila obojica.

Također se pretpostavlja da je Mozart skladao više od jednog koncerta za fagot, ali to je ipak samo pretpostavka. Pretpostavkom zasad ostaje i mogućnost da su tri koncerta skladana za Dürnitza danas izgubljena te da je večerašnji *Koncert u B-duru* četvrto takvo ostvarenje za fagot u Mozartovu opusu.

Iako je riječ o mladenačkom ostvarenju (ako je o takvim ostvarenjima u Mozartovu slučaju uopće moguće govoriti), djelo pokazuje brojne značajke zrelijih koncertantnih djela: raskošnu melodijsku invenciju, ritamsku tečnost, kao i bogatstvo orkestralnih tekstura (unatoč ograničenim orkestralnim snagama). Ističe se i Mozartovo umijeće pomirenja između zahtjeva za virtuoziškom i želje za dramatskom izražajnosti. Trostavna skladbu čine nadahnuti, virtuoзни *Allegro*, izražajni, *cantabile* spori stavak te rondoidni finale u galantnome stilu. Posebno se apostrofira odnos između solista i orkestra, koji nije oblikovan na načelu suprotstavljanja, nego nadopunjavanja i dijaloga.

Alfred Einstein djelo naziva "nedvojbeno ostvarenjem za puhački instrument, pravim koncertom za fagot... Solistička dionica puna je skokova, pasaža i pjevnih odlomaka u potpunosti pristalih tome instrumentu. Djelo je skladano *con amore* otpočevka do kraja".

ANTONÍN DVOŘÁK

7. simfonija u d-molu, op. 70

Godine 1884. Londonsko filharmonijsko društvo (isto ono koje je Beethovenu naručilo *Devetu simfoniju*) poziva već međunarodno priznatog češkog skladatelja **Antonína Dvořáka** (Nelahozeves nedaleko Praga, 1841. – Prag, 1904.) da u Londonu priredi večer svoje orkestralne glazbe i za tu prigodu – u kojoj će ga proglasiti počasnim članom – od skladatelja naručuje i novu simfoniju.

Dvořák prihvata poziv i narudžbu kao veliku čast. Poziv dolazi u lipnju, no prve skice nastaju tek sredinom prosinca. Skladatelj osjeća veliku odgovornost, priliku i izazov. Nakon prvih skica javlja prijatelju: "Zakupljen sam novom simfonijom (za London), pa gdje god pođem ne mislim ni na što drugo nego na nju, koja mora uzbuditi svijet. Neka mi Bog pomogne da se to i dogodi!". A odgovornost je još i veća, jer nakon što je 1883. čuo Brahmsovu *Treću simfoniju*, ne želi razočarati prijatelja i mentora, o čemu piše nakladniku Simrocku u veljači 1885. godine: "Nova simfonija već me zaokuplja dosta vremena, no ona mora biti nešto vrijedno poštovanja, jer ne želim iznevjeriti Brahmsa nakon njegove opaske: 'Zamišljam tvoju simfoniju prilično drukčiju od prethodne (u D-duru, op. ur.)'. Koliko nacionalna (jer Dvořák vjeruje da će mu upravo Engleska "pružiti novu i sigurno sretniju budućnost, koja će, vjerujem, pridonijeti našoj češkoj umjetnosti u cjelini"), *Simfonija* se u vrsti izražajnosti i kompozicijskoj strukturi približava internacionalnoj, točnije njemačkoj simfonijskoj tradiciji (pa nije stoga neobično da je Peter Brown postavlja na istaknuto mjesto u svojoj studiji *Drugo zlatno doba bečke simfonije: Brahms, Bruckner, Dvořák, Mahler...*, Indiana UP, 2003.).

Mjesec dana po londonskoj narudžbi, tijekom skladateljeve uobičajene šetnje do Praškog željezničkog kolodvora (Dvořák je bio pasionirani ljubitelj vlakova i željezničkih voznih redova) "prva mu je tema sijevnula glavom" u trenutku u kojemu je "svečani vlak dovezio naše sunarodnjake". Skladateljevi sunarodnjaci dolazili su, naime, na svečanu koncertnu večer u Prašku operu da podrže političku borbu za nacionalnu samostalnost protiv austrijske vlasti.

Drugi stavak intimnijeg je karaktera; u rukopisu je autor dodao: "Iz mojih tužnih dana", što se vjerojatno odnosilo na smrt majke, ali i prethodnu smrt najstarijeg djeteta, pa možda i Smetanin odlazak. Ipak je u pismu prijatelju dodao komentar - poput mota cjelokupnoj *Sedmoj simfoniji*: "Na pameti su mi Ljubav, Bog i moja Domovina". Nakon londonske praizvedbe skratio je stavak za četrdesetak taktova i potom prokomentirao Simrocku: "Sad sam uvjeren da nema ni jedne note viška u ovome djelu".

Cjelokupna skladba zaključena je sredinom ožujka: 22. travnja 1885. djelo je u Londonu - u *St. James's Hallu* - doživjelo trijumfalni uspjeh; izvedbom je ravnao autor.

Simrock, međutim, nije bio impresioniran. Ponudio je Dvořáku prilično malu svotu od tri tisuće maraka - doslovno petinu sume koju bi za simfoniju isplatio Brahmsu (Simrock je vjerojatno više priželjkivao nove klavirske cikluse slavenskih plesova, koji su se odlično prodavali). Usto je odbio tiskati skladateljevo češko ime, htijući ga odmijeniti njemačkom varijantom Anton. Nakon mnogih pregovora, u kojima je Dvořák posegnuo i za argumentom problema s usjevima krumpira u vlastitom vrtu - pregovora u kojima se čak nazirao i kraj dugogodišnjega prijateljstva, Simrock je pristao na dvostruku sumu od šest tisuća maraka (ali je Dvořák morao pristati na drugi ciklus *Slavenskih plesova*).

Posrijedi je simfonijsko ostvarenje čiju "razinu izražajnosti i dubinu emocionalne snage ne nalazimo u Dvořákovim ranijim simfonijskim djelima... tematski rad je strože proveden, razvoj je opsežniji, javljaju se jači kontrasti između detalja i u cjelini, a folklorno je bojanje rjeđe (npr. u *ff* ponavljanju druge teme u *Finalu* i u promjeni tempa u tempo sličan *furiantu* u inače suzdržanom *Scherzu*)... Jaki su kontrasti u pogledu dinamike i ekspresije, često na vrlo malom prostoru, a melodija se često razvija u širokim intervalima, dok ritam ima važnu ulogu u razvoju skladbe" (Klaus Döge).

U nekim ranim izvedbama Češke filharmonije *Sedma simfonija* nazivana je i *Patetična* po uzoru na Beethovenovu *Klavirsku sonatu*, op. 13. Sam Dvořák navodno je u više navrata sugerirao podnaslov - *Tragička*.

Priprema i realizacija tekstova

G.A.D. PRODUKCIJA / www.gad.hr

OSJETI Harmoniju

★
B
O
Ž
I
Ć
N
I

koncert

Z A G R E B A Č K A
F I L H A R M O N I J A

L U K A V U K Š I Ć D I R I G E N T

D A R I J A A U G U Š T A N S O P R A N

F I L I P F I L I P O V I Ć T E N O R

VIOLINE I. Martin Draušnik, koncertni majstor,
Dunja Bontek**, Neven Manzoni, Korana Rucner Novak,
Alina Gubajdullina, Marija Bašić, Martina Sačcer Pavlin, Marta Bratković,
Mario Bratković, Lovorka Moslavac, Ana Slavica, Saša Borčić Reba,
Ivan Finta, Davide Albanese

VIOLINE II. Ana Paula Knapić Franković*, Val Bakrač**, Ivo Jukić,
Krešimir Bratković, Vlatka Pecić Juranić, Josip Novosel, Vera Kurova,
Tomislav Ištok, Paola Beziza, Margareta Ugrin, Dragana Tomić,
Branimir Vagroš

VIOLĀ Lucija Brnadić*, Magda Skaramuca, Marko Otmačić,
Igor Košutić, Filip Vitko, Tajana Škorić, Aleksandar Jakopanec,
Asja Frank Perčić, Lovorka Abramović Šoljan, Tvrtko Pavlin

VIOLONČELA Jasen Chelfi*, Vinko Rucner**, Lana Lucija Horvatić,
Janko Franković, Emanuel Pavon, Martina Pavlin, Tonka Javorović,
Tajana Bešić

KONTRABASI Nikša Bobetko*, Darko Krešić**, Antal Papp**,
Borna Dejanović, Tihomir Novak, Franjo Zvonar

FLAUTA Ana Batinica*

PICCOLO Lucija Stilinović

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Katarina Grubić

KLARINETI Rude Mimica, Dunja Košutić

FAGOTI Petar Križanić, Aleksandar Čolić

ROGOVI Yevhen Churikov*, Petar Kšenek, Lenart Istenić, Nikola Jarki

TRUBE Tomica Rukljjić*, Peter Firšt

TROMBONI Mario Šincek*, Marin Rabadan, Ivan Mučić

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Leonardo Losciale

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vode dionica / ** zamjenici vođa dionica

PETAK 30.12.2022.
LISINSKI / 20:30

Filharmonijski Bal

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
DAWID RUNTZ DIRIGENT

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

**Večernji
list**

START

VIJENAC

ZAGREB
moj grad

SPONZORI

**WIENER
OSIGURANJE**
VIENNA INSURANCE GROUP

BCC
services

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO

Izdavač: Zagrebačka filharmonija
Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj
Urednik: Ivan Lozić
Dizajn i priprema tekstva: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.
Tisak: Printera Grupa d.o.o.
Cijena koncertnog programa: 15 kn

**Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.*

Autori ilustracije:

DALIBOR TALAJIĆ / SEBASTIJAN ČAMAGAJEVAC

Zagrebačka filharmonija podsjeća na pravo na umjetnost s Marvelovim ilustratorom Daliborom Talajićem u suradnji sa Sebastijanom Čamagajevcem.

Ugasimo mobitele bar na jedan sat i osjetimo harmoniju, ostavimo prostor za ljepotu trenutka kakav može pružiti samo neometana umjetnost.

Zvonjavom telefona doista prekidamo čaroliju i doživljaj izvedbe. Onu čaroliju i doživljaj na koji imaju pravo i glazbenici, i publika.

Vaša Zagrebačka filharmonija

OSJETI
Harmoniju